

Etnosfæren

"Etnosfæren" er et begreb der er opfundet af antropologen Wade Davis, for at kunne begribe og italesætte omfanget af kulturel diversitet på kloden. Etnosfæren inkluderer alle de måder vi som art ser, tænker og er i verden på – ikke bare i dag, men igennem tiden. Målet med denne lektion er at give eleverne et indtryk af, hvor mange forskellige kulturer der findes og hvor hårdt pressede minoritetskulturer er i dag. Der er her en direkte parallel til lektionen om biodiversitet: den kulturelle diversitet forsvinder på samme skala som biodiversiteten og grunden til dette er i det store hele den samme. Derfor underviser jeg ofte denne lektion efter timen om biodiversitet. Det giver en anden indgang og vinkel til at snakke om forbrugskultur – det er åbenlyst et spørgsmål om én dominant kulturs afvisning og undertrykkelse af andre måder at forstå naturen og være i verden på. Derfor handler denne time i høj grad også om kolonisering, globalisering og udviklingstvang. Du kan finde baggrundstekst og ekstramateriale på: <https://klodenkalder.tumblr.com/ethnosphere>.

START (FORSIDE SLIDE): Introduktion til dagens emne (baggrundsbilledet er fra [Cueva de las Manos](#)).

SLIDE 2 (TEKST, BILLEDE, VIDEO): Fortæl om [Wade Davis](#) og hans arbejde (nogle gange læser jeg op fra hans bog "[The Wayfinders](#)"). Sammenligning af det kulturelle "web-of-life" med det biologiske "web-of-life" (nogle forskere bruger termet "[biokulturel diversitet](#)"). Afspil video (22:01 min).

SLIDE 3 (TEKST & GRAF): Fortæl om sprogets rolle i videreførelsen af kultur (se f.eks. [denne artikel](#)). Sprog [former hvordan vi tænker](#) og er derfor også en vigtig indikator for kulturel forskellighed. Grafen på denne og de følgende slides af taget fra rapporten [Biocultural Diversity](#), hvor yderligere baggrundsinformation kan findes.

SLIDE 4 (TEKST & GRAF): Fortæl om hvilke sprog og kulturer der dominerer etnosfæren. Diskuter hvorfor dette er tilfældet.

SLIDE 5 (GRAF): Sæt fordelingen af sprog i forhold til populationer.

SLIDE 6 (KORT): Beskriv hvilke sprogstammer er mest truede og hvor i verden de findes.

SLIDE 7 (KORT): Fortæl om overlappet imellem biologiske og kulturelle "hotspots" (omkring 70% af verdens sprog tales af oprindelige folk som bor i områder med høj biodiversitet). Diskuter hvorfor.

SLIDE 8 (TEKST & BILLEDE): Åben linket til Endangered Languages Project og udforsk kortet over truede sprog sammen.

SLIDE 9 (TEKST OG VIDEO): Diskuter hvorfor det er vigtigt at redde truede sprog og hvad der er på spil når et sprog uddør. Afspil video (27:52 min).

SLIDE 10 (FORSIDE SLIDE): Spørgsmål og pause.

SLIDE 11 (TEKST & BILLEDE): Diskuter sammenhængen imellem kolonialisme, globalisering og udryddelsen af kulturel diversitet. Brug evt. billedet "[American Progress](#)" af [John Gast](#) som indgang til at diskutere den mentalitet der har ligget i fremskridtstanken, drag paralleller til nutidens debat om udvikling og vækst, hvis du kan.

SLIDE 12 (TEKST & BILLEDE): Skoling er blevet brugt som en måde at "civilisere de vilde indfødte" og er mange steder i verden stadig en undergravende faktor for oprindelige folks kultur. Diskuter hvordan noble mål om bæredygtig udvikling, universel uddannelse og udryddelsen af fattigdom kan være skadende for oprindelige folk. Hvordan sikrer vi at disse mål styrker oprindelige folks kultur og ret til deres jord? (Se f.eks. hjemmesiden <http://schoolingtheworld.org> for inspiration.)

SLIDE 13 (TEKST & VIDEO): Introducer dokumentaren "[A Thousand Suns](#)" og afspil video (27:33 min).

SLIDE 14 (TEKST): Diskuter filmen, brug evt. spørgsmålene på disse slides som omdrejningspunkter.

SLIDE 15 (TEKST & VIDEO): Introducer Jeanette Armstrongs fortælling "[Human Relationship As Land Ethic](#)" og afspil video (22:40 min).

Denne time kan tweekes på forskellige måder alt efter, hvad du vil med den (se f.eks. de muligheder der ligger i ekstra materialet på [fagets Tumblr-side](#)). Nogle gange viser jeg billeder af folk fra forskellige steder på kloden (se f.eks. [dette klip](#)) som en måde at starte timen på – men jeg har endnu ikke fundet en måde at gøre dette på der føles helt rigtig. En anden mulighed for at åbne op for etnosfæren er også at se "[Human](#)" af Yann Arthus-Bertrand, men længden på filmen gør det ikke muligt at gå i dybden med diskussionsdelen af denne lektion, som for mig er den vigtigste (og noget jeg har oplevet eleverne også har noget at sige om).